

Veselības ministrija

Seniori un veselības aprūpe

Veselības ministrija

Novecošanas definēšanu ietekmējošie faktori (avots: PVO)

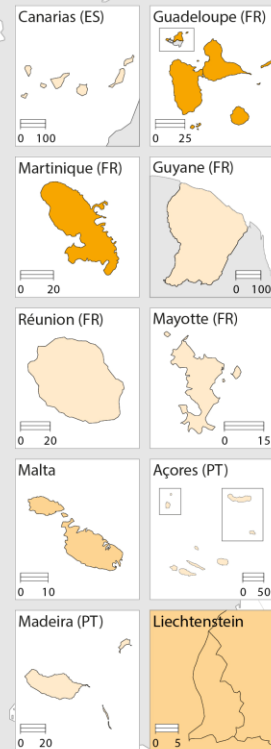
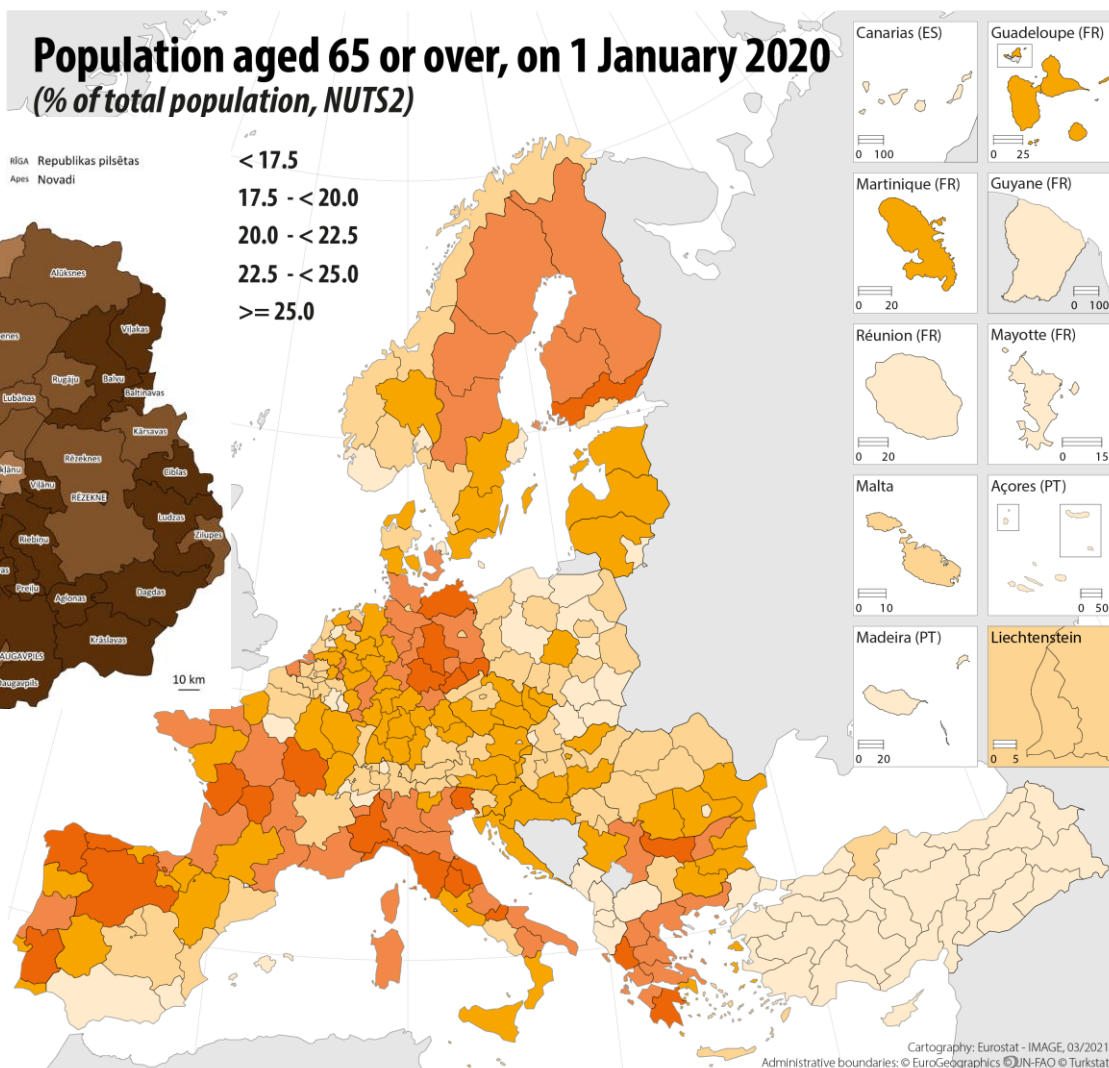

Veselības ministrija

Vai seniora vecuma definēšana nodrošina vienlīdzību?

Population aged 65 or over, on 1 January 2020 (% of total population, NUTS2)

- < 17.5
- 17.5 - < 20.0
- 20.0 - < 22.5
- 22.5 - < 25.0
- >= 25.0

Estonia, Cyprus, Latvia, Luxembourg, Malta, Iceland, Liechtenstein, Montenegro, North Macedonia: single regions at this level of detail. Data are presented at NUTS 2 level according to NUTS 2016 classification.

Pirmspensijas vecuma iedzīvotāju īpatsvars Latvijā (CSP: 2018)

- 15,6 līdz 18,2
- 14,2 līdz 15,5
- 12,6 līdz 14,1
- 10,6 līdz 12,5
- 7,8
- 13,9 – vidēji Latvijā

Veselības ministrija

Sabiedrības veselību raksturojošie rādītāji:

- Jaundzimušo vidējais paredzamais mūža ilgums, kas raksturo sabiedrības veselību un valsts veselības sistēmas attīstību, palielinājies no 70,2 gadiem 2000.gadā līdz 75,7 gadiem 2019.gadā, tomēr tas aizvien ir trešais mazākais ES
- Latvijā ik gadu nomirst aptuveni 28 tūkstoši cilvēku, no kuriem aptuveni ceturtdaļa mirst priekšlaicīgi, t.i., nerasniedzot 65 gadu vecumu
- Latvijas iedzīvotāju paredzamais veselīgi nodzīvotā mūža ilgums ir viszemākais visā ES – 2018. gadā sievietēm 53,7 gadi, vīriešiem – 51 (vidēji ES sievietēm - 64,2 gadi, vīriešiem - 63,7 gadi)
- Galvenie nāves cēloņi Latvijā ir sirds un asinsvadu sistēmas slimības – 2019. gadā 15 tūkstoši mirušo jeb 55%; ļaundabīgie audzēji – 2019. gadā 5924 jeb 22%, trešais – ārējie nāves cēloņi – 5% no visiem mirušajiem

Veselības ministrija

Valsts apmaksāta veselības aprūpe

1

Profilaktiskie pasākumi

2

Savlaicīga diagnostika

3

Efektīva ārstēšana

4

Rehabilitācija

5

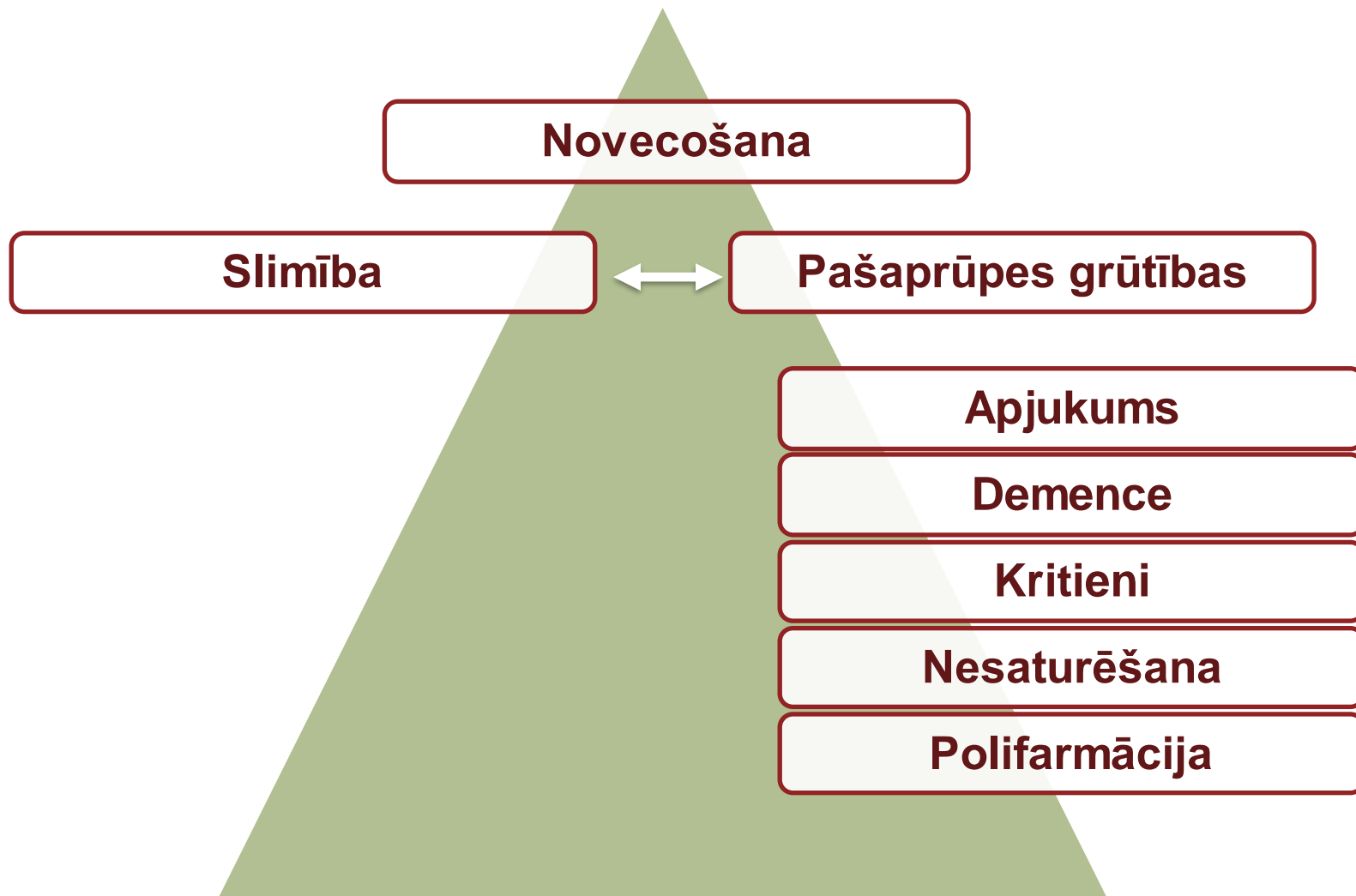
Uzraudzība, pēctecība

Integrēta veselības aprūpe
Starpnozaru sadarbība

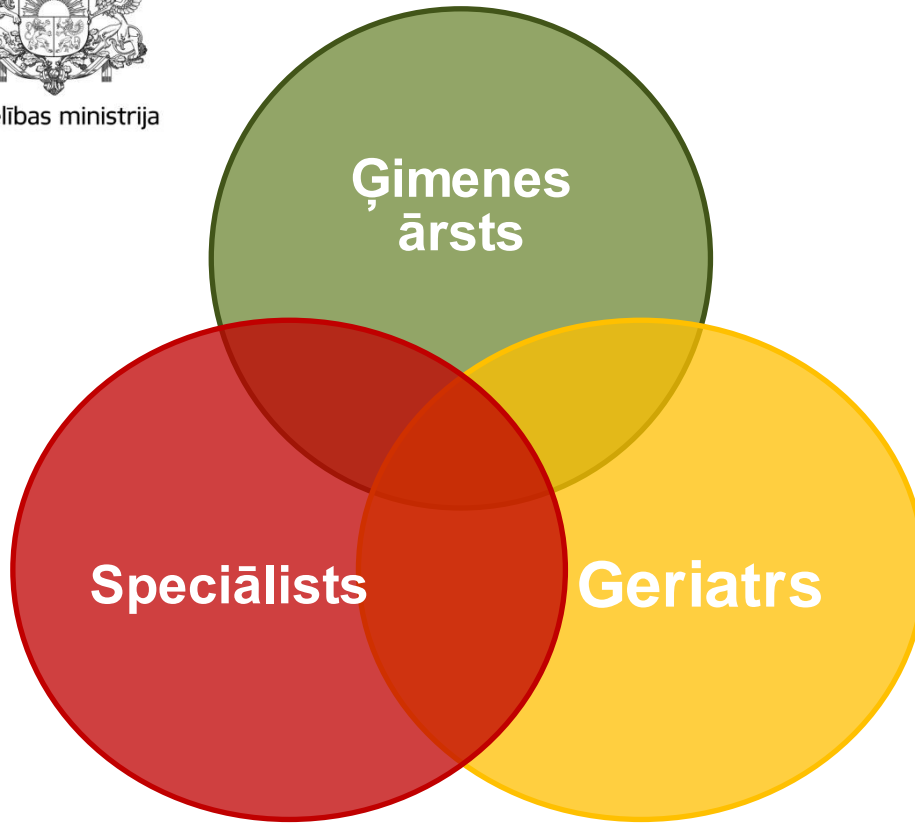
Veselības ministrija

Geriatriskā aprūpe

Veselības ministrija

Geriatriskā aprūpe

Zināšanas geriatrijā ir arī
Ģimenes ārstam
Internistam
Psihiatram
Dermatologam
Klīniskajam farmakologam
Fizikālās un rehabilitācijas
medicīnas ārstam
Algologam
Paliatīvās aprūpes
speciālistam
Funkcionālajiem
speciālistiem u.c.

Demences profilakse un ārstēšana

- Prāta treniņi, puzzles
- Dzirdes saglabāšana
- Fotoalbumu skatīšanās
- Dzirdes saglabāšana
- Jaunas prasmes
- Socializācija

**Kognitīvās
rezerves
palielināšana
un uzturēšana**

- Smēķēšanas un alkohola lietošanas atmešana
 - Cukura diabēta
- dislipidēmijas, arteriālās hipertensijas ārstēšana

**Smadzeņu
bojājuma
mazināšana**

**Iekaisuma
mazināšana**

- Hronisko slimību ārstēšana (autoimūnās slimības, bronhiālā astma u.c.)

**Specifiskā
medikamentozā
terapija**

Veselības ministrija

Zāļu kompensācija senioriem

- Zāļu kompensācijas sistēma ir veidota saskaņā ar diagnožu principu
- Kompensācijas apmērs (procentos) noteikts atbilstoši diagnozei
- **Trūcīgām personām** izdevumi par kompensējamām zālēm tiek segti pilnībā (izņemot, ja ārsts izrakstījis zāles, kas nav lētākās savā zāļu grupā)
- Lai paaugstinātu kompensācijas procentu, vai iekļautu sarakstā jaunas zāles, nepieciešams **papildu finansējums no valsts budžeta.**

Jāņem vērā:

- ! Zāles apmaksā, nešķirojot cilvēkus pēc vecuma, noteicošais ir slimības smagums
- ! Veselības aprūpē kopumā un arī zāļu kompensācijas jomā joprojām ir daudz nenosegto vajadzību (piemēram, jaunākās paaudzes zāles onkoloģijā)
- ! Izdevumi par zālēm samazinās, ja ārsts izraksta lētākās zāles no saraksta

Veselības ministrija

Pacientu tiesību aspekti

Informētais atteikums:

- Medicīnas attīstība spēj saglabāt (**uzturēt**) pacienta dzīvību, taču ir jāņem vērā ētikas principi
- Pacienta gribas pārkums un gribas izteiksmes iespējas
- Pacientam ir jāsaprot šāda veida piekrišanas būtība, jēga un sekas

Pacienta pilnvarotā persona:

- Objektīvā sabiedrības realitāte nosaka nepieciešamību paplašināt pacienta gribas izpausmes iespējas
- Pacienta pilnvarotā persona – pārkāp pārkāp citām grupām (laulātais, bērni u.c.)
- Iespēja pilnvarot pārstāvi, jau atrodoties ārstniecības iestādē

Veselības ministrija

Paldies par uzmanību!

